



## ANTONIO GONZÁLEZ BUENO

«CAVANILLES NO VA SER UN FILÒSOF DE LA IL·LUSTRACIÓ PERÒ SÍ UN IL·LUSTRAT»

Com definiria el Cavanilles botànic en una frase?

Un taxònom rigorós que va tractar d'aplicar la lògica defensada per Étienne Bonnot de Condillac a l'organització interna del món vegetal.

I el Cavanilles home?

Un individu segur del lloc que va ocupar en la societat; fidel aliat dels seus amics i intransigent amb els qui van ser els seus oponents.

Va assimilar Cavanilles nous valors embolcallant-se del moviment il·lustrat francès?

Més aviat Cavanilles va aprofundir en algunes qüestions filosòfiques ja ben estructurades abans de la seua partida i va establir contacte amb els qui les van idear o van defensar. Però encara que a París es va formar junt amb grans botànics com A. L. Jussieu, J. B. Lamarck o A. Thouin, el mètode botànic après no li va fer canviar de concepcions filosòfiques, ben assentades des de la seua estada a la Universitat de València.

Encara que va tardar a aficionar-se a la botànica, va realitzar molts treballs d'estudi de plantes i fins i tot es va avançar a disciplines tan actuals com la bioclimatologia. Què pensa que el va portar a aquesta dedicació exhaustiva?

La seua dedicació a la botànica va estar supeditada a les seues obligacions a la Casa de l'Infant; i encara durant els últims quatre anys, en què va ser professor únic del Real Jardín de Madrid, va haver d'afrontar altres problemes, relacionats amb l'organització i la docència. Per tant, realment no va ser una dedicació en exclusiva. Ell mateix reconeix que va començar practicant com si d'un joc es tractara: la seua progressiva afició i l'aplaudiment dels botànics europeus li van fer continuar en la seua labor.

Va recórrer la Comunitat Valenciana i les seues terres descrivint terrenys i paisatges, però va acceptar gustos la direcció del Real Jardín Botánico de Madrid. Era Cavanilles un botànic de "camp" o de "despatx"? On es movia millor?

Lamentablement no va recórrer completament el Regne de València, van quedar alguns llocs que no va conèixer i en va adquirir informació dels qui van actuar com els seus corresponents. A més, en l'etapa en què va estar físicament allunyat dels herbaris francesos, es va centrar a proporcionar als botànics europeus la descripció de les plantes no conegudes i, en el seu moment, la major atracció l'exercien les plantes americanes conreades en el Real Jardín de Madrid, i a descriure-les va dedicar els seus esforços. Per tant la major part del treball botànic de Cavanilles es va realitzar sobre plecs d'herbari que ell no havia herboritzat, la qual cosa —per cert— va ser bastant criticada pels seus contemporanis.

E. P.



© Miguel Lorenzo